

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 9 marca 2016 r.

Adam Bodnar

II.510.1983.2014.MK

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Dziękując za odpowiedź z dnia 15 lutego 2016 r. (DL-VII-072-1/16/5) w sprawie problematyki ograniczenia możliwości zwrotu w sprawach z oskarżenia publicznego kosztów obrońcy z wyboru w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia przeciwko niemu postępowania, w przypadku, kiedy oskarżony udokumentuje poniesione z tego tytułu koszty, pragnę ponownie zwrócić uwagę na istotę mojego wystąpienia z dnia 12 stycznia 2016 r.

W wystąpieniu tym wskazałem na potrzebę wprowadzenia mechanizmu, który pozwalałby sądom, w nadzwyczaj skomplikowanych i długotrwałych sprawach, urealnić zwrot kosztów za czynności obrońców, które niejednokrotnie znacznie przewyższają sześciokrotność stawki minimalnej przyjętej przez rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) i z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

Mechanizm, o który wnioskuję, wykorzystywany byłby po pierwsze w sprawach o nadzwyczajnym charakterze, w sprawach długich i skomplikowanych, które generują znacznie wyższe koszty obrony niż przeciętne sprawy. Po drugie to sąd, a nie obrońca decydowałby o skorzystaniu z takiego mechanizmu, co nie potwierdza obaw przedstawionych w powołanej

odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości, jakoby przyjęte dotychczas rozwiązania miałyby wyłącznie stanowić odpowiednie zabezpieczenie przed zwrotem kosztów obrony, nawet rzeczywiście poniesionych, jeśli koszty te byłyby nieracjonalnie wysokie i przez to nieuzasadnione.

Wbrew twierdzeniom powołanym w ww. odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości obowiązujące regulacje prawne, w tym ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie i z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - mimo podwyższenia minimalnych stawek za czynności obrońcy w postępowaniu karnym - nie stanowią dostatecznego zabezpieczenia prawa do obrony w wymiarze formalnym w sprawach skomplikowanych i długotrwałych. W takich sprawach częstokroć to obywatel, a nie strona przegrywająca (Skarb Państwa) pokrywa w zasadniczej części koszty obrony, co odbywa się wbrew standardom konstytucyjnym (por. wyrok TK z 26 lipca 2006 r., sygn. SK 21/04).

Wobec powyższego, moim zdaniem, istnieje potrzeba wprowadzenia do ww. rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości niezbędnych zmian, które zapewnią stworzenie podstaw normatywnych do wzmocnienia konstytucyjnie zagwarantowanego każdej jednostce prawa do obrony.

Uprzejmie proszę Pana Ministra o ponowną analizę problematyki poruszonej w niniejszej sprawie.

Podpis na oryginale